

Tvålltillverkning

Tvål är en fantastisk produkt och helt oundgänglig för den moderna människans vardagsliv, tvålen gör oss rena och skänker en stund av vardagslyx. Men vad är då tvål och hur kan det vara så noga vilken tvål man väljer?

Kallrörd tvål

Vi börjar med att bena ut hur en tvål kommer till. Tvål är ett resultat av en kemisk reaktion då något fett (t ex olivolja) mixas med natriumhydroxid (ett starkt frätande basiskt ämne) och vatten. Fettsyror reagerar med frätande hydroxidjoner = natriumsalt med glycerin, enkelt sagt, tvål. Det kan låta lite obehagligt med natriumhydroxiden men absolut inget av det finns kvar i slut produkten, utan man kan säga att allt går åt för att skapa själva tvålämnet. När tvålmassan är skapad tillsätts extra fetter, kallat överfettning för att få en extra återfuktande och härlig tvål. Alla tvålar som är gjorda exakt såhär kommer varken var uttorkande, starka för huden eller belasta miljön speciellt, och gruppsnamnet för sådana tvålar är naturtvål. Nu till skillnaden.

De massproducerade storindustriellt gjorda tvålarna görs med samma tillverkningskemi men innehåller stora brister. För det första används inte ofta fina ekologiska oljor och fetter utan oftast kemiska oljor eller spilloljor. Sedan tillämpas en process där man säljer vidare det naturliga glycerin som kommer till vid den kemiska procesen som står ovan beskriven. Summan av kardemumman blir en lönsam affär på bekostnad av din hud, det är som sagt glycerinet i kombination med andra fetter som ger din hud en skön återfuktning. Dessutom tillsätts en rad otrevliga tillsatser och kemiska dofter i den massproducerade industriell tillverkade tvålen.

Som förstås är det stor skillnad och har man någon gång testat en naturtvål går det inte att gå tillbaka till något annat.

Tvålarna tillverkas runt om vår jord av både stora och små tvålverkare, alla med samma passion och yrkeskunskap. Just för att leverantörer hittas från olika länder och ställen blir det en stor variation på sortiment och målet är att alla ska kunna hitta en favorit tvål.

Noggrannhet är a och o

Det är viktigt att vara noga när man väger och mäter upp ingredienserna, annars kan tvålen bli mjuk och geggig eller frätande.

Kaustiksoda hälls i vatten och oljorna blandas för sig. När båda vätskorna har rätt temperatur häller man ihop dem. Sen gäller det att röra. Det kan ta allt från 20 minuter till ett dygn innan tvålmassan är tillräckligt tjock för att hällas upp i formar. Med mina recept tar det en knapp timma. Man kan skynda på processen genom att använda stavmixer litegrann, men jag är mycket sparsam med det.

Det "snälla" glycerinet

Vid förtvålningen/saponiseringen, som är en kemisk process vilken uppstår när fett och lut (lut = kaustiksoda och vatten) blandas, bildas ämnena tvål och glycerin (ca 5 procent). Ämnet tvål är en molekyl med lång "svans" som fett och smuts fastnar på.

Glycerin är ett eftertraktat mjukgörande och hudvårdande ämne som vid industriell tillverkning ofta skiljs ifrån för att säljas och användas i andra produkter som smink och godis. Eftersom glycerinet finns kvar i mina tvålar blir de snällare mot huden, de torkar inte ut på samma sätt som "vanlig" tvål eller flytande tvål.

Sköt om din tvål

En naturtvål kräver lite mer omsorg än "vanlig" tvål. Den behöver ligga luftigt, på galler eller dylikt, annars kan den bli lite kladdig.

Skulle det ändå hända är det bara att låta den vila på luftig plats någon vecka eller två så blir den hård igen.

Material/materiel vi kommer att använda:

Skyddsutrustning (rock, glasögon, uppsatt hår, handskar)

Bägare av glas

Pinne att röra om med

Bakform att hälla tvålmassa i

Tvålform till större tvål

Recept till en tvål

100 ml olja (100 gram fett/olja)

30 ml lut (39 gram lut) (2 M NaOH lösning) = 13 gram NaOH + 26 gram H₂O

Gör så här

1. Mät upp olja i din bägare.
2. Det är viktigt att båda dina blandningar håller ungefär samma temperatur ca. 40 grader.
3. Häll försiktigt ner lutet i oljan. Rör om med en "pinne" tills tvålmassan börjar spåra.
4. Nu kan du parfymera med 3-10 droppar om du vill ha tvål med doft och rör om tills det är en slät tvålmassa.
5. Då är det dags att hälla tvålmassan i din form.
6. Dagen efter: Ta ur tvålen ur din form och låt den vila öppet i några veckor. Den kommer krympa och ljusna under processen.

Tips på tvålar:

Olika mönster <https://www.youtube.com/watch?v=DiIG3CYHf9E>

Prickig tvål <https://www.youtube.com/watch?v=OLkXhkMBhy8>